

Informatienota

Datum vergadering	: 19 december 2023
Registratienummer	: 1231485
Informatienotnummer	: IN112
Portefeuillehouder	: Jacoline Hartman
Bijlage(n)	: Overzicht theetuinen West Betuwe en overzicht vergunningen theetuinen
Onderwerp	: Stand van zaken theetuinen

Onderwerp

Stand van zaken theetuinen.

Kennisnemen van

Stand van zaken inventarisatie van de huidige theetuinen in West Betuwe.

Inleiding

In de raadsvergadering van april 2023 is door de raad gevraagd om een theetuinenbeleid op te stellen. Om goed inzicht te krijgen in de bestaande regelgeving en tevens de noodzaak en het doel te onderzoeken van nieuw beleid, is besloten te starten met een inventarisatie van de huidige theetuinen.

De gemeente West Betuwe telt 15 theetuinen (zie bijlage). Op dit moment bestaat er geen losstaand theetuinenbeleid voor de gehele gemeente. Het 'theetuinenbeleid' van West Betuwe bestaat uit regelgeving die is opgenomen in diverse bestemmingsplannen van de voormalige gemeentes en zeer recent nog in het op 21 december 2021 vastgestelde bestemmingsplan Buitengebied (geldend voor het grondgebied van de voormalige gemeente Geldermalsen).

Wat is een theetuin?

Onder een theetuin wordt over het algemeen verstaan: een gelegenheid waar passanten overdag alcoholvrije dranken en ter plaatse bereide kleine etenswaren kunnen nuttigen. Het is een kleinschalige voorziening ondergeschikt aan de woonfunctie.

Begripsbepaling theetuin uit het hierboven genoemde bestemmingsplan Buitengebied: 'Een kleinschalige horeca activiteit'. De activiteit is seizoensgebonden in de periode april tot en met september in de vorm van een terras met een maximale oppervlakte van 100 m² waar schenken van alcohol niet is toegestaan'.

Definitie Rechtbank Den Haag: 'Een theetuin is met zijn activiteiten gericht op tuinrecreatie, waarbij tussen zonsopgang en zonsondergang alcoholvrije dranken en eenvoudige etenswaren aan bezoekers en passerende recreanten wordt geserveerd. De rechtbank is – met verweerder – van oordeel dat de activiteiten verhuur voor feesten en partijen niet verenigbaar zijn met de activiteiten van een theeschenkerij, zodat sprake is van activiteiten die strijdig zijn met het bestemmingsplan'. (Bron: Rechtbank Den Haag, 17-03-2016, nr. AWB - 15 , 1909).

Waarin verschilt een theetuin met het begrip horeca en de horecabestemming.

De horeca is de bedrijfstak die alle eet- en drinkgelegenheden en logiesverstreckende bedrijven omvat. Het woord *horeca* is een lettergreepwoord, gevormd uit de woorden **hotel**, **restaurant** en **café**.

Kenmerk van een horecabedrijf is het bedrijfsmatig verstrekken van dranken en etenswaren worden om deze ter plaatse te nuttigen. Volgens de Nederlandse [Alcoholwet](#) mag alleen een horecabedrijf alcoholische drank voor consumptie ter plaatse aanbieden. Horeca is in een bestemmingsplan een officiële bestemming, dat wil zeggen een door de wet toegestane uitoefening van activiteit in de aangewezen ruimte. Het bestemmingsplan maakt onderscheid tussen verschillende categorieën horeca met elk hun verstrekkende bevoegdheid in exploitatie: De categorie-indeling kan verschillen per bestemmingsplan.

Wat is nodig voor start theetuin - Vergunningenspoor:

Voor het starten van een theetuin is in beginsel een omgevingsvergunning nodig. De omgevingsvergunning wordt verleend, indien wordt voldaan aan de binnenplanse afwijking zoals opgenomen in het desbetreffende bestemmingsplan.

Daarnaast heeft iedere theetuin in beginsel een exploitatievergunning nodig op grond van de APV. De definitie voor een benodigde exploitatievergunning luidt namelijk: "Elke andere voor het publiek toegankelijke, besloten ruimte waarin bedrijfsmatig, of in een omvang alsof zij bedrijfsmatig was, logies wordt verstrekt of dranken worden geschonken of rookwaren of spijzen voor directe consumptie, ter plaatse worden bereid, of verstrekt." Een theetuin valt onder deze definitie. De omgevingsvergunning is een vereiste om de exploitatievergunning te kunnen verlenen.

Kernboodschap

- Op dit moment bestaat er geen losstaand theetuinenbeleid voor de gehele gemeente. Het 'theetuinenbeleid' van West Betuwe bestaat uit regelgeving die is opgenomen in diverse bestemmingsplannen van de voormalige gemeentes en zeer recent nog in het in eerder genoemde bestemmingsplan Buitengebied. Hierin is een afwijkingsbevoegdheid opgenomen om een theetuin als nevenactiviteit bij een agrarisch bedrijf toe te staan. In de bestemming wonen is een theetuin mogelijk als een aan huis gebonden kleinschalige activiteit.
- Door de afwijkende regelgeving in de verschillende bestemmingsplannen van de voormalige gemeentes, is er in bepaalde gedeeltes van de gemeente West-Betuwe meer of minder mogelijk, dan in andere gedeeltes.
- Een groot deel van de theetuinen in de voormalige gemeentes beschikt over de vereiste omgevingsvergunning en niet over de vereiste exploitatievergunning;

Aanpak inventarisatie en proces om te komen tot beleid

Om inzicht te krijgen in de huidige aanpak en de bestaande vergunningen van theetuinen, is gestart met een uitgebreide inventarisatie. Door de afwijkende regelgeving in de verschillende bestemmingsplannen is het noodzakelijk dit zorgvuldig en per theetuin te doen. Hiervoor is per theetuin de documentatie opgevraagd bij het Regionaal Archief en bij de Omgevingsdienst Rivierenland. De huidige stand van zaken van de inventarisatie is terug te vinden in de bijlage.

Normaliter is een scenario om te komen tot uniformering en harmonisatie van beleid, het maken van een paraplubestemmingsplan aan de hand van de hiervoor genoemde definities, geldende wet- en regelgeving en passende wensen van de raad. In geval van verruiming naar een meer volwaardige horeca en grootte, moet rekening worden gehouden met de definitie van een theetuin. Indien de

definitie zo verruimd wordt dat we niet meer kunnen spreken van een theetuin, maar van een horeca bestemming, is een theetuin niet meer ondergeschikt aan de woonbestemming en evenmin als nevenactiviteit te beschouwen bij een agrarisch bedrijf.

Met ingang van 1 januari 2024 treedt de Omgevingswet in werking en in dat geval is de figuur van een paraplu bestemmingsplan niet meer mogelijk.

Onder de Omgevingswet kan een beleidsdocument worden opgesteld die kan leiden tot beleidsregels die later definitief in een omgevingsplan verwerkt moeten worden. Die beleidsregels zullen als toetsingskader gaan dienen voor nieuwe aanvragen.

Het verdere proces en de mogelijke scenario's om tot harmonisatie en beleid te komen, willen we in samenspraak met de raad vorm geven. Om de input van de raad op te halen, is onderstaande vraag geformuleerd.

Financiën

N.v.t.

Vervolg

Met de input van de raad kunnen we bepalen wat de vervolgstap gaat zijn. Tegelijkertijd vindt een brede participatie plaats, namelijk via extra beeldvormende vergaderingen met de Raad, input van de theetuinen zelf, de stakeholders en omwonenden.

De vervolgstap zou kunnen zijn om een parapluplan/beleidsdocument op stellen. Daarmee kunnen we het beleid rondom theetuinen harmoniseren. Als het gaat om verruiming zijn er denkbare scenario's, één daarvan zou zijn om de openingsperiode in maanden te verruimen en de ander zou kunnen zijn om de oppervlakte van het terras van de theetuinen buiten de bebouwde kom te verruimen van 100 m² naar 200m².

Daarbij willen we aangeven dat verruiming voor wat betreft grootschaligere horeca (zoals alcohol verstrekking) geen denkbaar scenario is, gezien de ligging van de meeste theetuinen in woongebieden. Horeca dient op een horecabestemming plaats te vinden.

Vraag aan de raad

Welke aandachtspunten wil de raad aan het college meegeven?

Bijlagen

Overzicht theetuinen Gemeente West Betuwe

Burgemeester en wethouders van de gemeente West Betuwe,
de secretaris, de burgemeester,

Bijlage 1: Overzicht theetuinen Gemeente West Betuwe

Theetuinen	Adres	Postcode	Kern
Linge Loods Paradijs (theetuin, streekwinkel)	Oude Zuiderlingedijk 4b	4147 BP	Asperen
Theetuin de Wensput	Voorstraat 85	4153 AJ	Beesd
TheetuinThuis	Lingedijk 48a	4197 HC	Buurmalsen
Theetuin de Fruithoeve	Kampsedijk 17	4157 GK	Enspijk
Theetuin River Lounge Heesselt	Steenfabriek 3	4063 CE	Heesselt
Theetuin Tussen Tafellaken en Servet	Waaldijk 19	4171 CA	Herwijnen
Boutesteijnse Theetuin	Polderdijk 5	4156 JG	Rumpt
La Trousse Theetuin & Gifts	Dorpsdijk 63a	4156 AM	Rumpt
Teagarden Springtime	Slimweistraat 6	4181 AH	Waardenburg
Theetuin De Lingerije	Lingedijk 17	4155 BA	Gellicum
Theetuin De Lingerije	Waalbandijk 38	4175 AC	Haaften
Linge Landje	Zuiderlingedijk 101	4211 BB	Spijk
Rustpunt	Onderweg 515	4171 BL	Herwijnen
Alpaca boerderij	Spijksesteeg 8	4212 KG	Spijk
Koffie en theetuin	Waalbandijk 145	4174 GR	Hellouw

Bijlage 2: Overzicht vergunningen theetuinen Gemeente West Betuwe

Theetuinen	Opmerkingen/bijzonderheden Ruimtelijk spoor	Opmerkingen/bijzonderheden Apv
Linge Loods Paradijs (theetuin, streekwinkel)	omgevingsvergunning	Exploitatievergunning gemeente Lingewaal met kenmerk Z-17-16447
Theetuin de Wensput	omgevingsvergunning	Nog geen exploitatievergunning
TheetuinThuis	omgevingsvergunning, geen problemen bekend	Onbekend
Theetuin de Fruithoeve	vergund, Principeverzoek tot uitbreiding afgewezen (dec 2022)	Exploitatievergunning met kenmerk 244044,
Theetuin River Lounge Heesselt	BP aangepast met vergunning , beroep loopt bij RvS.	Alcoholvergunning met kenmerk 385899-a
Theetuin Tussen Tafellaken en servet	geen	Nog geen exploitatievergunning
Boutesteijnse Theetuin	omgevingsvergunning, geen problemen bekend	Nog geen exploitatievergunning
La Trousse Theetuin & Gifts	omgevingsvergunning, geen problemen bekend	Onbekend
Teagarden Springtime	geen	Onbekend
Theetuin De Lingerije	omgevingsvergunning	Nog geen exploitatievergunning
Theetuin De Lingerije	omgevingsvergunning	Onbekend
Linge Landje	geen	Geen exploitatievergunning
Rustpunt	geen	Verzoek om informatie binnengekomen op 22-8-2023
Alpaca boerderij	geen	Verzoek tot starten theehuis op 21-6-2023. Deze doorverwezen naar ODR voor afwijking bestemmingsplanvergunning
Koffie en theetuin	geen	Geen exploitatievergunning